

Warszawa, dnia 27 kwietnia 2017 r.

Poz. 856

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾**

z dnia 25 kwietnia 2017 r.

w sprawie kapitału wewnętrznego, systemu zarządzania ryzykiem, programu oceny nadzorczej oraz badania i oceny nadzorczej, a także polityki wynagrodzeń w domu maklerskim²⁾

Na podstawie art. 110x ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636, 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 724, 768 i 791) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki szacowania przez dom maklerski kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania tego kapitału;
- 2) szczegółowe warunki funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem w domu maklerskim, w tym skład, szczegółowe zadania i sposób funkcjonowania komitetu do spraw ryzyka;
- 3) kryteria techniczne opracowania programu oceny nadzorczej oraz badania i oceny nadzorczej;
- 4) szczegółowy zakres polityki wynagrodzeń i sposób jej ustalania.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) domu maklerskim – rozumie się przez to dom maklerski, o którym mowa w art. 110a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zwanej dalej „ustawą”;

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie:

- 1) w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającą dyrektywę 2002/87/WE i uchylającą dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 338, Dz. Urz. UE L 208 z 02.08.2013, str. 73, Dz. Urz. UE L 60 z 28.02.2014, str. 34, Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 190, Dz. Urz. UE L 337 z 23.12.2015, str. 35, Dz. Urz. UE L 20 z 25.01.2017, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 29 z 03.02.2017, str. 1);
- 2) służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 208 z 02.08.2013, str. 68, Dz. Urz. UE L 321 z 30.11.2013, str. 6, Dz. Urz. UE L 165 z 04.06.2014, str. 31, Dz. Urz. UE L 11 z 17.01.2015, str. 37, Dz. Urz. UE L 143 z 09.06.2015, str. 7, Dz. Urz. UE L 328 z 12.12.2015, str. 108, Dz. Urz. UE L 151 z 08.06.2016, str. 4, Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016, str. 153, Dz. Urz. UE L 336 z 10.12.2016, str. 36 oraz Dz. Urz. UE L 20 z 25.01.2017, str. 4).

- 2) ECAI – rozumie się przez to zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 98 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.³⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem 575/2013”;
- 3) grupie powiązanych kontrahentów – rozumie się przez to grupę powiązanych klientów, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 39 rozporządzenia 575/2013;
- 4) jednostce inicjującej – rozumie się przez to jednostkę inicjującą, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia 575/2013;
- 5) jednostce sponsorującej – rozumie się przez to jednostkę sponsorującą, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 14 rozporządzenia 575/2013;
- 6) kadrze kierowniczej wyższego szczebla – rozumie się przez to osoby fizyczne sprawujące stanowiska kierownicze w domu maklerskim, odpowiedzialne wobec zarządu domu maklerskiego za bieżące zarządzanie domem maklerskim;
- 7) kontrahencie centralnym – rozumie się przez to podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz. Urz. UE L 201 z 27.07.2012, str. 1, z późn. zm.⁴⁾);
- 8) metodach wewnętrznych – rozumie się przez to:
 - a) metody wewnętrznych ratingów, o których mowa w art. 143 ust. 1 rozporządzenia 575/2013,
 - b) metody wewnętrznych modeli, o których mowa w art. 221, art. 283 i art. 363 rozporządzenia 575/2013,
 - c) metody własnych oszacowań, o których mowa w art. 225 rozporządzenia 575/2013,
 - d) metody zaawansowanych pomiarów, o których mowa w art. 312 ust. 2 rozporządzenia 575/2013,
 - e) metodę wewnętrznych oszacowań, o której mowa w art. 259 ust. 3 rozporządzenia 575/2013;
- 9) portfelu niehandlowym – rozumie się przez to pozycje aktywów oraz pozycje pozabilansowe domu maklerskiego, które nie stanowią portfela handlowego domu maklerskiego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 86 rozporządzenia 575/2013;
- 10) pozycji sekurytyzacyjnej – rozumie się przez to pozycję sekurytyzacyjną, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 62 rozporządzenia 575/2013;
- 11) rozporządzeniu 1093/2010 – rozumie się przez to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz. Urz. UE L 331 z 15.12.2010, str. 12, z późn. zm.⁵⁾);
- 12) ryzyku bazy – rozumie się przez to ryzyko straty powstałej w wyniku niedopasowania pomiędzy aktywem stanowiącym zabezpieczenie a aktywem zabezpieczanym, w szczególności w wyniku rozbieżności cen tych aktywów, w tym ryzyko straty w wyniku zmiany wartości kontraktu terminowego typu futures na indeks giełdowy lub w wyniku zmiany wartości innego produktu powiązanego z indeksem giełdowym, która nie byłaby w pełni zgodna ze zmianą kursów akcji wchodzących w skład indeksu;

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 208 z 02.08.2013, str. 68, Dz. Urz. UE L 321 z 30.11.2013, str. 6, Dz. Urz. UE L 165 z 04.06.2014, str. 31, Dz. Urz. UE L 11 z 17.01.2015, str. 37, Dz. Urz. UE L 143 z 09.06.2015, str. 7, Dz. Urz. UE L 328 z 12.12.2015, str. 108, Dz. Urz. UE L 151 z 08.06.2016, str. 4, Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016, str. 153, Dz. Urz. UE L 336 z 10.12.2016, str. 36 oraz Dz. Urz. UE L 20 z 25.01.2017, str. 4.

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 279 z 19.10.2013, str. 2, Dz. Urz. UE L 165 z 04.06.2014, str. 31, Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 84 i str. 190, Dz. Urz. UE L 355 z 12.12.2014, str. 6, Dz. Urz. UE L 141 z 05.06.2015, str. 73, Dz. Urz. UE L 143 z 09.06.2015, str. 7, Dz. Urz. UE L 239 z 15.09.2015, str. 63, Dz. Urz. UE L 328 z 12.12.2015, str. 108, Dz. Urz. UE L 337 z 23.12.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 151 z 08.06.2016, str. 4, Dz. Urz. UE L 336 z 10.12.2016, str. 36 oraz Dz. Urz. UE L 86 z 31.03.2017, str. 3.

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 287 z 29.10.2013, str. 5, Dz. Urz. UE L 60 z 28.02.2014, str. 34, Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 190, Dz. Urz. UE L 225 z 30.07.2014, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 337 z 23.12.2015, str. 35.

- 13) ryzyku modelu – rozumie się przez to potencjalną stratę, jaką może ponieść dom maklerski w wyniku decyzji, które mogły opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli;
- 14) ryzyku nadmiernej dźwigni – rozumie się przez to ryzyko nadmiernej dźwigni, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 94 rozporządzenia 575/2013;
- 15) zasadzie skonsolidowanej – rozumie się przez to zasadę skonsolidowaną, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 48 rozporządzenia 575/2013;
- 16) zasadzie subskonsolidowanej – rozumie się przez to zasadę subskonsolidowaną, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 49 rozporządzenia 575/2013.

§ 3. 1. Dom maklerski przechowuje i archiwizuje dokumenty i inne nośniki informacji, zawierające sporządzone w związku z organizacją domu maklerskiego, w ramach czynności, o których mowa w rozdziałach 2, 3, 5 i 6, procedury, strategie, sprawozdania, raporty i analizy, oraz prowadzone przez dom maklerski, w ramach takich czynności, polityki, a także dokumenty i nośniki zawierające inne informacje, których sporządzenia lub przekazania wymagają przepisy rozporządzenia.

2. Dom maklerski przechowuje i archiwizuje dokumenty i inne nośniki informacji, o których mowa w ust. 1, przez 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku następującego po roku, w którym te dokumenty i inne nośniki sporządzono.

§ 4. Przepisy rozdziałów 1, 2, 5 i 6 stosuje się do domu maklerskiego, o którym mowa w art. 83a ust. 6 ustawy.

Rozdział 2

System zarządzania ryzykiem w domu maklerskim

§ 5. 1. Dom maklerski opracowuje i wdraża system zarządzania ryzykiem, na które jest lub może być narażony w związku z prowadzoną działalnością oraz systemami i procesami stosowanymi w tej działalności lub czynnikami występującymi w otoczeniu zewnętrznym domu maklerskiego, w szczególności wynikającymi ze stanu cyklu koniunkturalnego. System zarządzania ryzykiem zapewnia adekwatność i prawidłowość procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez dom maklerski działalności przez odpowiednio zaprojektowane i wdrożone procesy identyfikacji, pomiaru lub szacowania, monitorowania i kontroli oraz ograniczania ryzyka.

2. W ramach systemu zarządzania ryzykiem dom maklerski opracowuje i wdraża wewnętrzne polityki, strategie i procedury w zakresie identyfikacji, pomiaru lub szacowania, monitorowania i kontroli oraz ograniczania ryzyka, biorąc pod uwagę skutki podejmowania ryzyka oraz sposoby zarządzania ryzykiem, włącznie z ryzykiem, jakie niesie otoczenie zewnętrzne, a także zasady sprawozdawczości w tym zakresie.

3. Polityki, strategie i procedury, o których mowa w ust. 2, zatwierdza rada nadzorcza domu maklerskiego.

4. Polityki, strategie i procedury, o których mowa w ust. 2, podlegają weryfikacji w celu ich dostosowania do zmian profilu ryzyka działalności prowadzonej przez dom maklerski i do zmian otoczenia zewnętrznego. Weryfikacji polityk, strategii i procedur dokonuje zarząd domu maklerskiego, co najmniej raz w roku, w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz zmian w otoczeniu zewnętrznym, w którym działa dom maklerski.

5. Dom maklerski bada i ocenia, w ramach audytu wewnętrznego, adekwatność i skuteczność wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem oraz poziom jego wykorzystywania.

6. Dom maklerski przekazuje radzie nadzorczej pisemne sprawozdania, raporty i istotne informacje dotyczące funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem.

§ 6. 1. Rada nadzorcza zatwierdza akceptowalny ogólny poziom ryzyka domu maklerskiego (apetyt na ryzyko).

2. Apetyt na ryzyko przyjmowany jest w formie jednolitego dokumentu określającego w sposób jakościowo-ilościowy skłonność domu maklerskiego do podejmowania ryzyka.

3. Apetyt na ryzyko podlega, co najmniej raz w roku, przeglądowi pod kątem adekwatności i aktualności przyjętych założeń, z uwzględnieniem w szczególności profilu ryzyka prowadzonej działalności, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz w otoczeniu zewnętrznym domu maklerskiego.

§ 7. 1. Zarząd i rada nadzorcza, w zakresie swojej właściwości, są obowiązani dokładać należytej staranności w zakresie zarządzania ryzykiem w domu maklerskim, w tym w zakresie identyfikacji, pomiaru lub szacowania, monitorowania i kontroli oraz ograniczania ryzyka.

2. Zarząd i rada nadzorcza, w zakresie swojej właściwości, uczestniczą w:

- 1) zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, o których mowa w § 11 oraz § 12, w dziale IV rozdziale 1 oddziale 2a ustawy i w rozporządzeniu 575/2013;
- 2) procesie wyceny aktywów;
- 3) analizie ocen kredytowych sporządzonych przez ECAI, które dom maklerski wykorzystuje na potrzeby zarządzania ryzykiem;
- 4) analizie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka.

3. Zarząd zapewnia przeznaczenie odpowiednich zasobów do realizacji zadań określonych w ust. 1 i 2, w szczególności odpowiednich zasobów kadrowych, informatycznych i finansowych.

§ 8. 1. Dom maklerski wyodrębnia w swojej strukturze organizacyjnej jednostkę realizującą funkcję zarządzania ryzykiem, do której zadań należy:

- 1) opracowanie kompletnego katalogu rodzajów ryzyka, na jakie jest narażony dom maklerski;
- 2) identyfikacja, pomiar lub szacowanie, monitorowanie i kontrola oraz raportowanie w zakresie istotnych rodzajów ryzyka do organów domu maklerskiego lub jednostek organizacyjnych i stanowisk w domu maklerskim;
- 3) wspieranie zarządu w zakresie zarządzania ryzykiem przez aktywne zaangażowanie w opracowywanie strategii domu maklerskiego w zakresie zarządzania ryzykiem oraz zaangażowanie w podejmowanie wszystkich decyzji dotyczących zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka;
- 4) wykonywanie czynności związanych z szacowaniem i oceną adekwatności kapitału wewnętrznego, o których mowa w rozdziale 3;
- 5) przekazywanie organom domu maklerskiego, regularnie, nie rzadziej jednak niż raz na rok, pisemnych sprawozdań z funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem, zawierających w szczególności wskazanie środków podejmowanych w ramach zarządzania ryzykiem.

2. Jednostka realizująca funkcję zarządzania ryzykiem jest niezależna od jednostek realizujących zadania operacyjne, posiada dostateczne uprawnienia i zasoby oraz ma możliwość bezpośredniego przekazywania informacji do zarządu i rady nadzorczej.

3. W razie konieczności jednostka realizująca funkcję zarządzania ryzykiem, niezależnie od obowiązków wobec zarządu, jest uprawniona do bezpośredniego przekazywania informacji radzie nadzorczej, w tym powiadamiania rady nadzorczej o niepokojących sygnałach i ostrzegania jej, jeżeli zmiany w zakresie ryzyka w znaczącym stopniu wpływają lub mogą wpłynąć na sytuację domu maklerskiego.

4. Kierownik jednostki realizującej funkcję zarządzania ryzykiem podlega bezpośrednio członkowi zarządu domu maklerskiego, chyba że sam jest członkiem zarządu. W regulaminie organizacyjnym, o którym mowa w art. 82 ust. 2 pkt 3 ustawy, kierownika jednostki realizującej funkcję zarządzania ryzykiem wskazuje się jako kierownika jednostki organizacyjnej lub jednoosobowe stanowisko, któremu to kierownikowi lub jednoosobowemu stanowisku powierza się odpowiedzialność za funkcję zarządzania ryzykiem. W przypadku gdy charakter, skala i złożoność działalności domu maklerskiego nie uzasadniają wyznaczenia odrębnego stanowiska do realizacji wyłącznie tej funkcji, może ją sprawować osoba wchodząca w skład kadry kierowniczej wyższego szczebla, wykonująca także inną funkcję, o ile nie zachodzi konflikt interesów.

5. Kierownik jednostki realizującej funkcję zarządzania ryzykiem jest zatrudniany po konsultacji z radą nadzorczą domu maklerskiego i nie może zostać zwolniony z pełnionej funkcji bez uprzedniej konsultacji z radą nadzorczą i przedstawienia jej przyczyn tego zwolnienia.

§ 9. 1. W skład komitetu do spraw ryzyka mogą wchodzić wyłącznie członkowie rady nadzorczej domu maklerskiego.

2. W przypadku gdy jest to uzasadnione ze względu na wielkość, strukturę organizacyjną, a także charakter, skalę i złożoność prowadzonej przez dom maklerski działalności, zadania komitetu do spraw ryzyka mogą być wykonywane jednoosobowo.

3. Członkowie komitetu do spraw ryzyka powinni posiadać wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie zarządzania ryzykiem, odpowiednie, aby monitorować strategię domu maklerskiego w zakresie zarządzania ryzykiem oraz zgodność działalności domu maklerskiego z przyjętym apetytem na ryzyko.

4. Do zadań komitetu do spraw ryzyka należy:

- 1) opracowanie projektu dokumentu dotyczącego apetytu na ryzyko domu maklerskiego;

- 2) opiniowanie opracowanej przez zarząd strategii domu maklerskiego w zakresie zarządzania ryzykiem;
- 3) wspieranie rady nadzorczej w nadzorowaniu realizacji strategii domu maklerskiego w zakresie zarządzania ryzykiem przez zarząd;
- 4) weryfikacja polityki wynagrodzeń i zasad jej realizacji pod kątem dostosowania systemu wynagrodzeń do ryzyka, na jakie jest narażony dom maklerski, do jego kapitału, płynności oraz prawdopodobieństwa i terminów uzyskiwania dochodów.

§ 10. 1. Dom maklerski opracowuje jednolity dokument określający zasady przekazywania informacji zarządowi, radzie nadzorczej oraz komitetowi do spraw ryzyka, jeżeli komitet taki został powołany, w zakresie:

- 1) kwestii istotnych dotyczących zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie istotnych rodzajów ryzyka, ich poziomu i wpływu na stabilną sytuację finansową domu maklerskiego;
- 2) realizacji polityk, strategii i procedur związanych z zarządzaniem ryzykiem oraz ich zmian.

2. Rada nadzorcza i komitet do spraw ryzyka, jeżeli komitet taki został powołany, określają zakres, format i częstotliwość informacji dotyczących ryzyka, które mają być przekazywane odpowiednio radzie nadzorczej i komitetowi do spraw ryzyka. Opracowując dokument, o którym mowa w ust. 1, dom maklerski uwzględnia ustalenia rady nadzorczej i komitetu do spraw ryzyka.

§ 11. 1. W ramach polityk, strategii i procedur, o których mowa w § 5 ust. 2, dom maklerski określa w szczególności:

- 1) w zakresie ryzyka operacyjnego:
 - a) procedury zarządzania ryzykiem operacyjnym, obejmujące:
 - definicje ryzyka operacyjnego i zdarzeń ryzyka operacyjnego,
 - tryb i sposób monitorowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego oraz ocenę ekspozycji na ryzyko operacyjne,
 - zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, uwzględniające również ryzyko modelu oraz ryzyko związane ze zdarzeniami charakteryzującymi się niską częstotliwością występowania, lecz wysokimi stratami,
 - zasady zarządzania ryzykiem powierzenia wykonywania czynności podmiotom zewnętrznym,
 - b) plany utrzymania ciągłości działania oraz plany awaryjne służące zapewnieniu możliwości prowadzenia bieżącej działalności domu maklerskiego i ograniczeniu strat w przypadku wystąpienia niekorzystnych zdarzeń wewnętrznych i zewnętrznych mogących poważnie zakłócić tę działalność,
 - c) politykę w zakresie kryteriów wyboru, uzupełniania oraz monitorowania potrzeb kadrowych i planowania zaplecza kadrowego;
- 2) w zakresie ryzyka kredytowego i ryzyka kontrahenta:
 - a) system klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii ryzyka, obejmujący zasady uzgodnienia i przyporządkowania wartości księgowych składników aktywów i pozycji pozabilansowych do klas ekspozycji ryzyka kredytowego określonych w rozporządzeniu 575/2013,
 - b) zasady monitorowania ekspozycji,
 - c) zasady dywersyfikacji portfela ekspozycji stosownie do założeń w zakresie dopuszczalnego poziomu ryzyka kredytowego oraz z uwzględnieniem rynków, na których działa dom maklerski,
 - d) wewnętrzne zasady oceny ryzyka kredytowego ekspozycji wobec poszczególnych dłużników, papierów wartościowych lub pozycji sekurytyzacyjnych, oraz ryzyka kredytowego na poziomie portfela; zasady te nie mogą opierać się wyłącznie na ocenach kredytowych sporządzonych przez ECAI, przy czym w przypadku gdy dla celów obliczania wymogów kapitałowych dom maklerski stosuje oceny kredytowe sporządzane przez ECAI lub opiera się na fakcie braku posiadania przez ekspozycję takiej oceny, przy ocenie poziomu utrzymywanego kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe uwzględnia dodatkowo inne istotne informacje pozwalające na dokonanie oceny wiarygodności kredytowej;
- 3) w zakresie ryzyka rezydualnego – zasady zarządzania ryzykiem wynikającym z mniejszej niż założona przez dom maklerski skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego;
- 4) w zakresie ryzyka wynikającego z sekurytyzacji:
 - a) zasady zarządzania ryzykiem pozwalające na dokonanie oceny ryzyka z tytułu przeprowadzonych transakcji sekurytyzacyjnych, w tym ryzyka utraty reputacji występującego w szczególności w przypadku złożonych struk-

- tur lub instrumentów finansowych, w szczególności w celu pełnego odzwierciedlenia ekonomicznej istoty transakcji – w przypadku domu maklerskiego będącego jednostką sponsorującą, jednostką inicjującą lub gdy dom maklerski posiada pozycję sekurytyzacyjną,
- b) plany zachowania płynności mające na celu uwzględnienie skutków planowej i przedterminowej spłaty należności – w przypadku domu maklerskiego inicjującego odnawialne transakcje sekurytyzacyjne z opcją przedterminowej spłaty;
- 5) w zakresie ryzyka koncentracji:
- a) zasady zarządzania ryzykiem koncentracji, w szczególności z tytułu ekspozycji:
- wobec pojedynczego kontrahenta, w tym kontrahentów centralnych,
 - wobec grup powiązanych kontrahentów,
 - wobec kontrahentów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących taką samą działalność lub obrót takimi samymi towarami,
 - związanych ze stosowaniem technik ograniczania ryzyka kredytowego,
- b) system limitów wewnętrznych w zakresie ryzyka koncentracji, obejmujący zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów, jak również częstotliwości monitorowania ich przestrzegania i raportowania;
- 6) w zakresie ryzyka rynkowego:
- a) zasady identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli wszystkich istotnych elementów ryzyka rynkowego, oraz ich ograniczania i zarządzania nimi,
- b) mechanizmy zarządzania ryzykiem braku płynności, związanym z brakiem aktywnego rynku, na którym można nabyć lub zbyć dany instrument finansowy,
- c) zasady zarządzania ryzykiem bazy, w tym zasady szacowania kapitału wewnętrznego w tym zakresie, w szczególności w przypadku gdy podczas obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka pozycji, zgodnie z częścią trzecią tytułem IV rozdziałem 2 rozporządzenia 575/2013, dom maklerski dokonał kompensowania swoich pozycji w jednej lub większej liczbie akcji wchodzących w skład indeksu giełdowego z pozycją lub pozycjami z tytułu terminowego kontraktu typu futures na indeks giełdowy lub z tytułu innego produktu powiązanego z indeksem giełdowym, a także w przypadku posiadania przez dom maklerski przeciwnych pozycji w terminowych kontraktach typu futures na indeksy giełdowe, które nie są tożsame pod względem terminu realizacji kontraktu lub składu indeksu, bądź też pod względem obu tych cech;
- 7) w zakresie ryzyka stopy procentowej w portfelu niehandlowym:
- a) zasady zarządzania ryzykiem wynikającym z możliwych zmian stóp procentowych, w odniesieniu do pozycji zaliczanych do portfela niehandlowego,
- b) zasady identyfikacji ryzyka stopy procentowej w portfelu niehandlowym, obejmujące w szczególności przeprowadzanie co najmniej raz w roku testów warunków skrajnych przy założeniu nagłej i nieoczekiwanej zmiany poziomu stóp procentowych o 2 punkty procentowe;
- 8) w zakresie ryzyka utraty płynności:
- a) zasady identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka utraty płynności oraz raportowania o tym ryzyku w odpowiednich horyzontach czasowych, w tym w horyzoncie śróddziennym, które mają na celu zapewnienie utrzymywania przez dom maklerski zasobów płynności adekwatnych do poziomu ryzyka oraz kształtowanie profilu płynności zapewniającego prawidłowe funkcjonowanie domu maklerskiego,
- b) system zarządzania ryzykiem utraty płynności, o którym mowa w lit. a, dostosowany do linii biznesowych, walut, funkcjonowania oddziałów i podmiotów zależnych domu maklerskiego, a także proporcjonalny do charakteru, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności, profilu ryzyka i apetytu na ryzyko domu maklerskiego,
- c) metody identyfikacji, monitorowania i kontroli źródeł finansowania, uwzględniające bieżące i przewidywane istotne przepływy pieniężne dotyczące aktywów, pasywów, pozycji pozabilansowych oraz możliwe skutki materializacji ryzyka utraty reputacji,
- d) zasady dokonywania rozróżnienia pomiędzy aktywami stanowiącymi zabezpieczenie zobowiązań a aktywami wolnymi od obciążeń, które są stale dostępne, szczególnie w sytuacjach nadzwyczajnych, oraz zasady monitorowania obejmujące:
- podmiot, który jest w posiadaniu tych aktywów,

- sytuację w państwie, w którym są prowadzone rejestry lub rachunki, na których są zapisane te aktywa,
 - sposób i czas ewentualnego zbycia aktywów,
- e) zasady uwzględniania ograniczeń prawnych, statutowych, technicznych i operacyjnych w stosunku do możliwego transferu płynności i aktywów wolnych od obciążeń pomiędzy podmiotami,
- f) instrumenty ograniczania ryzyka utraty płynności, w tym system limitów płynnościowych, mające na celu zabezpieczenie płynności domu maklerskiego na wypadek materializacji scenariuszy warunków skrajnych oraz odpowiednią dywersyfikację struktury finansowania i dostępu do źródeł finansowania,
- g) zasady dostosowywania strategii, polityk, procedur wewnętrznych i limitów dotyczących ryzyka płynności do rezultatów testów warunków skrajnych płynności oraz zasady uwzględniania tych rezultatów w planach awaryjnych płynności,
- h) awaryjne plany płynności określające właściwe strategie i odpowiednie środki wykonawcze w celu pokrycia ewentualnego braku płynności, w tym w stosunku do oddziałów domu maklerskiego w innych państwach członkowskich,
- i) określenie koniecznych działań operacyjnych niezbędnych w celu zapewnienia możliwości natychmiastowego wdrożenia awaryjnych planów płynności, o których mowa w lit. h;
- 9) w zakresie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej:
- a) zasady identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej oraz raportowania o tym ryzyku,
- b) narzędzia zapewniające ostrożne i perspektywne podejście do zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni, uwzględniające w szczególności obniżenie wartości funduszy własnych w wyniku poniesienia straty finansowej oraz inne okoliczności mogące spowodować materializację ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej.

2. W zakresie ryzyka rynkowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, dom maklerski, stosując zasady określone w art. 345 rozporządzenia 575/2013, zapewnia dostateczny kapitał wewnętrzny na wypadek ryzyka straty istniejącego w okresie pomiędzy podjęciem początkowego zobowiązania a następnym dniem roboczym.

§ 12. W ramach systemu zarządzania ryzykiem dom maklerski opracowuje i wdraża strategie, polityki i procedury zarządzania rodzajami ryzyka innymi niż wymienione w § 11 ust. 1, które zostały zidentyfikowane jako istotne w prowadzonej przez dom maklerski działalności.

§ 13. 1. W ramach systemu zarządzania ryzykiem dom maklerski stosuje metody identyfikacji i pomiaru ryzyka związane z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i poziomu ryzyka.

2. Częstotliwość identyfikacji i pomiaru ryzyka jest dostosowana do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności domu maklerskiego.

3. Stosowane przez dom maklerski metody identyfikacji i pomiaru ryzyka uwzględniają aktualnie prowadzoną oraz planowaną działalność domu maklerskiego.

4. Stosowane metody lub systemy pomiaru ryzyka, w tym ich założenia, są poddawane okresowej ocenie obejmującej przeprowadzanie testów i weryfikację historyczną.

§ 14. 1. W ramach systemu zarządzania ryzykiem dom maklerski przeprowadza testy warunków skrajnych, co najmniej dla wszystkich rodzajów ryzyka, które zostały zidentyfikowane jako istotne w prowadzonej działalności.

2. Dom maklerski w przeprowadzanych testach warunków skrajnych przyjmuje założenia odpowiadające profilowi, skali i poziomowi ryzyka, dające podstawy rzetelnej oceny ryzyka.

3. Dom maklerski przeprowadza testy warunków skrajnych regularnie, co najmniej raz w roku.

4. Przeprowadzenie testów warunków skrajnych jest dokumentowane przez jednostkę realizującą funkcję zarządzania ryzykiem.

5. Zarząd zapoznaje się z wynikami testów warunków skrajnych i przekazuje je radzie nadzorczej.

6. Założenia testów warunków skrajnych podlegają regularnej weryfikacji przez zarząd domu maklerskiego, co najmniej raz w roku, a także w każdej sytuacji wystąpienia nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii prowadzenia działalności domu maklerskiego oraz w otoczeniu zewnętrznym, w którym działa dom maklerski.

§ 15. 1. W ramach systemu zarządzania ryzykiem dom maklerski wprowadza system limitów wewnętrznych ograniczających poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania domu maklerskiego, w tym limit

wewnętrzny, o którym mowa w art. 395 ust. 1 rozporządzenia 575/2013, wraz z określeniem rodzajów i wysokości tych limitów. System limitów jest dostosowany do skali i stopnia złożoności prowadzonej działalności.

2. Dom maklerski określa w procedurach zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów wewnętrznych, o których mowa w ust. 1, oraz zasady monitorowania ich przestrzegania i raportowania o przekroczeniach tych limitów.

3. Poziom limitów, o których mowa w ust. 1, jest dostosowany do apetytu na ryzyko domu maklerskiego.

4. Dom maklerski dokumentuje analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych. Dokumenty sporządzone w ramach analiz powinny być wystarczające do udokumentowania i uzasadnienia określenia wysokości poszczególnych limitów wewnętrznych.

§ 16. Dom maklerski określa sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, o których mowa w § 15 ust. 1, oraz sposób postępowania w przypadku ich przekroczenia.

§ 17. 1. W przypadku gdy dom maklerski będący podmiotem dominującym lub podmiotem zależnym podlega obowiązkom, o których mowa w rozporządzeniu 575/2013, na zasadzie skonsolidowanej lub subskonsolidowanej, jest obowiązany spełniać wymogi określone w niniejszym rozdziale na zasadzie skonsolidowanej lub subskonsolidowanej, aby zapewnić spójność i wdrożenie stosowanych przez niego zasad i procedur wymaganych w niniejszym rozdziale oraz aby umożliwić przedstawienie wszelkich danych i informacji wymaganych do celów nadzoru ostrożnościowego przez Komisję Nadzoru Finansowego, zwaną dalej „Komisją”, lub właściwy organ nadzoru sprawujący nadzór skonsolidowany.

2. Dom maklerski zapewnia wdrożenie zasad i procedur określonych w niniejszym rozdziale odpowiednio w swoich podmiotach zależnych. Dom maklerski zapewnia, aby podmioty zależne, o których mowa w zdaniu pierwszym, były w stanie przedstawić wszelkie dane i informacje wymagane do celów nadzoru ostrożnościowego, chyba że przekazanie tych informacji jest sprzeczne z prawem państwa trzeciego, w którym podmiot zależny ma siedzibę.

Rozdział 3

Szacowanie przez dom maklerski kapitału wewnętrznego oraz dokonywanie przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego

§ 18. 1. Zarząd domu maklerskiego zapewnia przygotowanie i wdrożenie procesu szacowania kapitału wewnętrznego, na który składają się w szczególności:

- 1) identyfikacja istotnych rodzajów ryzyka;
- 2) wyznaczenie i utrzymywanie kapitału wewnętrznego;
- 3) ocena adekwatności modelu szacowania kapitału wewnętrznego do działalności domu maklerskiego;
- 4) zarządzanie i planowanie kapitałowe.

2. Proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio udokumentowany i spójny ze strategią domu maklerskiego.

3. Polityki, strategię i procedury wewnętrzne domu maklerskiego dotyczące procesu szacowania kapitału wewnętrznego zatwierdza rada nadzorcza domu maklerskiego.

§ 19. W ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego dom maklerski ustala w szczególności:

- 1) kryteria uznawania poszczególnych rodzajów ryzyka za istotne;
- 2) polityki oraz procedury identyfikowania, pomiaru i sprawozdawania o ryzyku występującym w działalności domu maklerskiego;
- 3) procedury wyznaczania i utrzymywania kapitału wewnętrznego uwzględniające czynniki jakościowe i ilościowe, w tym podstawowe elementy procesu przekształcania miar ryzyka w ujęciu ilościowym w kapitał wewnętrzny;
- 4) zasady oceny adekwatności przyjętych założeń w ramach wyznaczania kapitału wewnętrznego oraz oceny prawdziwości danych wejściowych i wyników wyznaczania kapitału wewnętrznego z zastosowaniem modeli;
- 5) cele kapitałowe w zakresie adekwatności kapitałowej (docelowy poziom kapitału);
- 6) zasady kontroli jakości i poprawności działalności domu maklerskiego w obszarze wyznaczania i utrzymywania kapitału wewnętrznego, zgodnie z zasadami, limitami i procedurami dotyczącymi tego obszaru.

§ 20. 1. Zarząd domu maklerskiego zapewnia przeprowadzanie regularnych, nie rzadziej niż raz w roku, przeglądów procesu szacowania kapitału wewnętrznego pod względem dostosowania do charakteru, skali i poziomu złożoności działalności domu maklerskiego.

2. Niezależnie od przeglądów, o których mowa w ust. 1, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest na bieżąco dostosowywany przez zarząd domu maklerskiego do zmian w działalności prowadzonej przez dom maklerski, w tym w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz w otoczeniu zewnętrznym, w którym działa dom maklerski.

3. Proces szacowania kapitału wewnętrznego i przegląd tego procesu podlega niezależnej ocenie w ramach audytu wewnętrznego domu maklerskiego.

§ 21. 1. W zakresie zarządzania i planowania kapitałowego dom maklerski określa w szczególności:

- 1) długoterminowe cele kapitałowe domu maklerskiego;
- 2) preferowaną strukturę kapitału;
- 3) awaryjne plany kapitałowe.

2. Proces szacowania kapitału wewnętrznego powinien stanowić integralną część systemu zarządzania domem maklerskim oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym w domu maklerskim.

Rozdział 4

Program oceny nadzorczej oraz badanie i ocena nadzorcza

§ 22. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o domu maklerskim, należy przez to rozumieć dom maklerski, o którym mowa w art. 95 ust. 1 ustawy.

§ 23. W programie oceny nadzorczej Komisja ustala częstotliwość i intensywność badania i oceny nadzorczej. W programie oceny nadzorczej Komisja uwzględnia:

- 1) wielkość domu maklerskiego;
- 2) znaczenie systemowe domu maklerskiego w sektorze domów maklerskich oraz w systemie finansowym;
- 3) charakter, skalę i złożoność działalności poszczególnych domów maklerskich;
- 4) zasadę proporcjonalności.

§ 24. 1. Podstawowym instrumentem przeprowadzania badania i oceny nadzorczej jest nadzór analityczny.

2. W ramach nadzoru analitycznego Komisja analizuje dane przekazywane przez domy maklerskie, w szczególności dotyczące:

- 1) modelu biznesowego;
- 2) sytuacji finansowej i kapitałowej;
- 3) wdrożonych systemów zarządzania ryzykiem, w szczególności informacje o poszczególnych istotnych rodzajach ryzyka związanego z działalnością danego domu maklerskiego;
- 4) procesu szacowania kapitału wewnętrznego;
- 5) procesu zarządzania domem maklerskim, ładu korporacyjnego, a także kompetencji członków zarządu i rady nadzorczej do wykonywania obowiązków.

3. Badanie i ocena nadzorcza mogą być realizowane także przez wizytę nadzorczą, o której mowa w art. 37a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1289 oraz z 2017 r. poz. 724 i 768), oraz kontrolę, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 tej ustawy.

4. Dla celów badania i oceny nadzorczej Komisja wykorzystuje wyniki nadzorczych testów warunków skrajnych, o których mowa w art. 110t ustawy.

5. Komisja, po przeprowadzeniu badania i na jego podstawie, wydaje ocenę nadzorczą i informuje o niej dom maklerski.

6. W przypadku uzyskania informacji, które w ocenie Komisji mogą mieć wpływ na spełnianie przez dom maklerski wymogów z zakresu adekwatności kapitałowej, Komisja może dokonać uaktualnienia wcześniej przeprowadzonej oceny nadzorczej w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia uzyskania informacji.

§ 25. 1. Przeprowadzając badanie i ocenę nadzorczą, Komisja uwzględnia:

- 1) wyniki testu warunków skrajnych przeprowadzonego zgodnie z art. 177 rozporządzenia 575/2013 przez dom maklerski, który stosuje metodę wewnętrznych ratingów;
- 2) ekspozycję domu maklerskiego na ryzyko koncentracji, a także zarządzanie tym ryzykiem przez dom maklerski, w tym spełnienie przez dom maklerski wymogów określonych w części czwartej rozporządzenia 575/2013 oraz w § 11 ust. 1 pkt 5;
- 3) rzetelność i sposób stosowania polityk i procedur wdrożonych przez dom maklerski w celu zarządzania ryzykiem rezydualnym związanym z użyciem uznanych technik ograniczania ryzyka kredytowego;
- 4) stopień, w jakim fundusze własne utrzymywane w związku z sekurytyzacją aktywów domu maklerskiego są wystarczające w świetle istoty ekonomicznej transakcji, w tym stopnia zrealizowanego transferu ryzyka;
- 5) ekspozycję domu maklerskiego na ryzyko utraty płynności, pomiar tego ryzyka przez dom maklerski i zarządzanie tym ryzykiem, w tym przeprowadzenie analiz scenariuszowych, zarządzanie narzędziami ograniczającymi ryzyko, w szczególności poziom, skład i jakość zasobów płynności oraz skuteczność planów awaryjnych w zakresie płynności;
- 6) wpływ efektów dywersyfikacji oraz sposób ich uwzględnienia w systemie pomiaru ryzyka;
- 7) wyniki testów warunków skrajnych przeprowadzanych przez dom maklerski stosujący model wewnętrzny do obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego zgodnie z częścią trzecią tytułem IV rozdziałem 5 rozporządzenia 575/2013;
- 8) lokalizację geograficzną ekspozycji domu maklerskiego;
- 9) model biznesowy domu maklerskiego;
- 10) ocenę ryzyka systemowego przeprowadzoną zgodnie z art. 23 rozporządzenia 1093/2010;
- 11) ocenę, czy dom maklerski dokonał wystarczających korekt wyceny w odniesieniu do pozycji lub portfeli objętych portfelem handlowym, o których mowa w art. 105 rozporządzenia 575/2013, w szczególności czy wyceny odzwierciedlają kwoty, jakie dom maklerski w normalnych warunkach rynkowych, w krótkim czasie uzyskałby ze sprzedaży pozycji lub przeznaczyłby na zabezpieczenie pozycji, bez ponoszenia istotnych strat;
- 12) ekspozycję domu maklerskiego na ryzyko stopy procentowej wynikające z działalności zaliczonej do portfela nie-handlowego;
- 13) ekspozycję domu maklerskiego na ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej odzwierciedlone przez wskaźniki nadmiernej dźwigni finansowej;
- 14) weryfikację, czy dom maklerski nie dostarczył ukrytego wsparcia programowi sekurytyzacji, o którym mowa w art. 248 rozporządzenia 575/2013;
- 15) weryfikację spełniania przez dom maklerski warunków, o których mowa w art. 110u ustawy.

2. Dokonując weryfikacji, o której mowa w ust. 1 pkt 15, Komisja uwzględnia zmiany w działalności domu maklerskiego oraz wdrożenie i stosowanie metod, o których mowa w art. 110u ustawy, w odniesieniu do nowych usług oraz ocenia, czy dom maklerski właściwie stosuje opracowane i aktualne techniki i praktyki.

Rozdział 5

Wewnętrzne metody obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych, nadzorcza analiza porównawcza metod wewnętrznych, bieżąca weryfikacja przesłanek zgody na stosowanie metod wewnętrznych

§ 26. 1. Dom maklerski, który uzyskał zezwolenie na stosowanie metody wewnętrznej, przekazuje Komisji i Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego, co najmniej raz w roku, wyniki obliczeń wymogów w zakresie funduszy własnych na podstawie stosowanej metody wewnętrznej, wraz z objaśnieniem tej metody.

2. Komisja może, po konsultacji z Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego, opracować portfele odniesienia, dla których dom maklerski będzie obowiązany obliczać hipotetyczne wymogi w zakresie funduszy własnych, stosując metodę wewnętrzną, na którą uzyskał zezwolenie. W odniesieniu do wyników obliczeń przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do metody zaawansowanego pomiaru, o której mowa w art. 312 ust. 2 rozporządzenia 575/2013.

Rozdział 6 Polityka wynagrodzeń

§ 27. 1. Zarząd domu maklerskiego odpowiada za opracowanie, wdrożenie i aktualizację polityki wynagrodzeń obejmującej wynagrodzenia i uznaniowe świadczenia emerytalne, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 73 rozporządzenia 575/2013.

2. Rada nadzorcza, nie rzadziej niż raz w roku, dokonuje okresowych przeglądów polityki wynagrodzeń i nadzoruje jej wdrożenie. W przypadku gdy w domu maklerskim został powołany komitet do spraw wynagrodzeń, polityka wynagrodzeń podlega zaopiniowaniu przez ten komitet przed jej zatwierdzeniem przez radę nadzorczą zgodnie z art. 110v ust. 2 ustawy.

3. Polityka wynagrodzeń powinna uwzględniać wielkość domu maklerskiego, ryzyko związane z jego działalnością, jego wewnętrzną organizację, a także zakres i stopień złożoności prowadzonej działalności.

4. Polityka wynagrodzeń obejmuje osoby spełniające kryteria, o których mowa w art. 3 lub art. 4 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (Dz. Urz. UE L 167 z 06.06.2014, str. 30, z późn. zm.⁶⁾).

5. Dom maklerski prowadzi wykaz stanowisk obejmujących kategorie osób objętych polityką wynagrodzeń.

6. Polityka wynagrodzeń ma na celu:

- 1) prawidłowe i skuteczne zarządzanie ryzykiem i zapobieganie podejmowaniu ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez radę nadzorczą apetyt na ryzyko domu maklerskiego;
- 2) realizację celów strategicznych domu maklerskiego;
- 3) zapobieganie wystąpieniu konfliktu interesów.

§ 28. Realizacja polityki wynagrodzeń co najmniej raz w roku podlega ocenie w ramach audytu wewnętrznego domu maklerskiego. Raport z przeglądu polityki wynagrodzeń jest przekazywany radzie nadzorczej oraz komitetowi do spraw wynagrodzeń, jeżeli komitet taki został powołany.

§ 29. 1. Osoby wykonujące czynności z zakresu kontroli wewnętrznej, osoby wykonujące zadania nadzoru zgodności działalności z prawem, osoby wykonujące czynności z zakresu audytu wewnętrznego oraz osoby realizujące funkcje zarządzania ryzykiem są wynagradzane za osiągnięcie celów wynikających z wykonywanych zadań, niezależnie od wyników osiągniętych w ramach działalności, którą te osoby kontrolują.

2. Zarząd informuje radę nadzorczą i komitet do spraw wynagrodzeń, jeżeli komitet taki został powołany, o wysokości zmiennych składników wynagrodzenia wypłaconych w ostatnim roku kalendarzowym osobom objętym polityką wynagrodzeń, nie później niż w terminie 2 miesięcy od zatwierdzenia sprawozdania finansowego.

§ 30. Polityka wynagrodzeń określa kryteria ustalania:

- 1) stałych składników wynagrodzenia oraz
- 2) zmiennych składników wynagrodzenia zależnych od zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka wyników lub innych czynników określonych w polityce wynagrodzeń.

§ 31. 1. Polityka wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń powinna uwzględniać następujące zasady:

- 1) w przypadku gdy wysokość zmiennych składników wynagrodzenia zależy od wyników, podstawą określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena wyników osiągniętych przez daną osobę i daną jednostkę organizacyjną w odniesieniu do ogólnych wyników domu maklerskiego; przy ocenie indywidualnych wyników osiągniętych przez daną osobę bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe;
- 2) ocena wyników, o której mowa w pkt 1, jest oparta o dane z co najmniej trzech ostatnich lat obrotowych, a w przypadku osób sprawujących funkcje w domu maklerskim krócej niż trzy lata – o dane za ten okres;
- 3) łączna wysokość zmiennych składników wynagrodzenia przyznanych przez dom maklerski nie ogranicza istotnie możliwości podwyższenia funduszy własnych domu maklerskiego;

⁶⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 144 z 01.06.2016, str. 21.

- 4) stałe składniki stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki wynagrodzeń, w tym poprzez wstrzymanie, ograniczenie, odmowę wypłaty lub realizacji zmiennych składników wynagrodzenia;
- 5) stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100% w odniesieniu do każdej osoby;
- 6) w przypadku określenia w umowie z osobą objętą polityką wynagrodzeń świadczenia wypłacanego w razie rozwiązania umowy o pracę lub innej umowy stanowiącej podstawę sprawowania funkcji, wysokość wypłacanego świadczenia powinna odzwierciedlać wyniki osiągnięte przez tę osobę za okres co najmniej trzech ostatnich lat sprawowania funkcji w domu maklerskim, a w przypadku osób sprawujących funkcję krócej niż trzy lata – za ten okres; zasady dotyczące świadczeń przypadających z tytułu rozwiązania umowy o pracę lub innej umowy stanowiącej podstawę sprawowania funkcji są określane tak, aby zapobiegały wynagradzaniu złych wyników, biorąc pod uwagę kryteria, o których mowa w pkt 1; dom maklerski przewiduje w umowie z osobą objętą polityką wynagrodzeń możliwość wstrzymania, ograniczenia lub odmowy wypłaty lub realizacji tego świadczenia w takiej sytuacji;
- 7) dom maklerski przewiduje w umowie o pracę lub innej umowie stanowiącej podstawę sprawowania funkcji zawartej z osobą objętą polityką wynagrodzeń możliwość żądania zwrotu świadczeń wypłaconych tej osobie w związku z rozwiązaniem umowy z poprzednim pracodawcą lub podmiotem, z którym ta osoba zawarła umowę o świadczenie usług lub umowę o podobnym charakterze;
- 8) wyniki finansowe domu maklerskiego przyjmowane w celu określenia zmiennych składników wynagrodzenia powinny uwzględniać poziom ryzyka ponoszonego przez dom maklerski oraz koszt kapitału i konieczność utrzymania właściwego poziomu płynności;
- 9) dom maklerski uwzględnia w polityce wynagrodzeń obecne i przyszłe ryzyka;
- 10) co najmniej 50% zmiennych składników wynagrodzenia stanowią:
 - a) akcje albo udziały, lub związane z nimi instrumenty finansowe albo odpowiadające im instrumenty niepieniężne, w przypadku domu maklerskiego, którego akcje nie są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym,
 - b) instrumenty w rozumieniu art. 52 lub art. 63 rozporządzenia 575/2013 lub instrumenty finansowe uprawniające dom maklerski do zamiany ich na instrumenty kapitału podstawowego Tier I, lub instrumenty finansowe, których wartość wykupu może podlegać co najmniej częściowemu obniżeniu;
- 11) co najmniej 40% zmiennych składników wynagrodzenia jest rozliczana i wypłacana w okresie od trzech do pięciu lat, przy czym okres ten ustala się z uwzględnieniem charakteru i ryzyka prowadzonej działalności oraz obowiązków danej osoby, a w przypadku gdy kwota całkowitego wynagrodzenia tej osoby w poprzednim roku obrotowym przekroczyła równowartość w złotych kwoty 1 000 000 euro ustalonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w ostatnim dniu poprzedniego roku, co najmniej 60% zmiennych składników wynagrodzenia jest rozliczana i wypłacana w takim okresie;
- 12) zmienne składniki wynagrodzenia powinny być przyznawane lub wypłacane z uwzględnieniem sytuacji finansowej domu maklerskiego, a gdy jest to uzasadnione – z uwzględnieniem wyników finansowych tego domu maklerskiego lub wyników osiąganych przez jednostkę organizacyjną, w ramach której dana osoba sprawowała funkcję, z tym że dom maklerski może ograniczyć, wstrzymać lub odmówić wypłaty lub realizacji części lub całości zmiennych składników wynagrodzenia, gdy dom maklerski wykazuje stratę; dom maklerski w polityce wynagrodzeń określa szczegółowe kryteria dotyczące ograniczenia, wstrzymania, odmowy wypłaty lub realizacji części lub całości zmiennych składników wynagrodzenia, w szczególności gdy osoba objęta polityką wynagrodzeń:
 - a) uczestniczyła w działaniach, których wynikiem były znaczne straty dla domu maklerskiego, lub była ona odpowiedzialna za takie działania,
 - b) nie spełniła odpowiednich standardów dotyczących kompetencji i reputacji;
- 13) polityka wynagrodzeń w zakresie uznaniowych świadczeń emerytalnych przewiduje ich realizację w formie instrumentów, o których mowa w pkt 10, przy spełnieniu następujących warunków:
 - a) dom maklerski wstrzymuje wydanie tych instrumentów na okres pięciu lat od dnia rozwiązania umowy, jeżeli dana osoba nie osiągnęła wieku emerytalnego w dniu jej rozwiązania,
 - b) dana osoba zobowiązała się w umowie z domem maklerskim do niezbywania otrzymanych instrumentów przez okres pięciu lat od dnia rozwiązania umowy, jeżeli dana osoba osiągnęła wiek emerytalny w dniu jej rozwiązania;

14) osoby, którym przysługują zmienne składniki wynagrodzenia, nie mogą korzystać z indywidualnych strategii hedgingowych lub ubezpieczeń dotyczących wynagrodzenia i odpowiedzialności w celu podważania skutków uwzględniania ryzyka w mającym do nich zastosowanie systemie wynagradzania.

2. W stosunku do osób objętych polityką wynagrodzeń, które otrzymują zmienne składniki wynagrodzenia w wysokości nie wyższej niż 50% stałych składników wynagrodzenia, przepisów ust. 1 pkt 10, 11 i 13 nie stosuje się.

3. W przypadku domu maklerskiego będącego mikroprzedsiębiorcą albo małym przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, 1948, 1997 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 460 i 819) polityka zmiennych składników wynagrodzeń powinna uwzględniać zasady określone w ust. 1 pkt 1–5, 8, 9 i 12 oraz następujące zasady:

- 1) w stosunku do osób pełniących funkcje w organach domu maklerskiego lub będących kadrami kierowniczą wyższego szczebla adekwatną wielkość zmiennych składników wynagrodzenia powinny stanowić instrumenty finansowe, których wartość powiązana jest z wielkością funduszy własnych domu maklerskiego, lub udziały, których wartość powiązana jest z wielkością funduszy własnych domu maklerskiego;
- 2) wypłata zmiennych składników wynagrodzenia powinna być w odpowiedniej części odroczone w czasie, tak by nie zachęcać osób objętych polityką wynagrodzeń do nadmiernego ryzyka i realizacji krótkoterminowych celów kosztem realizacji długoterminowych celów strategicznych domu maklerskiego.

4. Dla potrzeb stosowania polityki wynagrodzeń niepieniężne składniki wynagrodzeń wycenia się w wartości godziwej.

5. Polityka wynagrodzeń domu maklerskiego wskazuje zasady postępowania w przypadku zakończenia działalności maklerskiej, w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń przyznanych a niewypłaconych lub niezrealizowanych, przy poszanowaniu praw osób objętych polityką wynagrodzeń do już przyznanych zmiennych składników wynagrodzeń.

§ 32. 1. Dom maklerski może stosować wyższy maksymalny stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia, o którym mowa w § 31 ust. 1 pkt 5, nie wyższy jednak niż 200%, za zgodą walnego zgromadzenia albo zgromadzenia wspólników.

2. Zgoda, o której mowa w ust. 1, jest wyrażana w formie uchwały zapadającej większością 2/3 głosów w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego; w przypadku braku kworum uchwała zapada większością 3/4 głosów.

3. Zarząd domu maklerskiego ogłasza odpowiednio akcjonariuszom albo udziałowcom w siedzibie lub na stronie internetowej domu maklerskiego, co najmniej na trzy tygodnie przed dniem walnego zgromadzenia albo zgromadzenia wspólników, rekomendację dotyczącą podwyższenia stosunku zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia, wskazując powody i zakres rekomendowanego podwyższenia, w tym w szczególności liczbę osób objętych podwyższeniem oraz pełnione przez nie funkcje, a także wpływ podwyższenia na poziom wymogów kapitałowych domu maklerskiego.

4. Dom maklerski niezwłocznie informuje Komisję o rekomendowanym poziomie podwyższenia stosunku zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia, przekazując porządek obrad oraz rekomendację.

5. Dom maklerski informuje Komisję o podjętych uchwałach i przekazuje kopię protokołu walnego zgromadzenia albo zgromadzenia wspólników nie później niż w terminie trzech dni roboczych od dnia podjęcia uchwał.

6. Polityka wynagrodzeń przewiduje, że dom maklerski jest obowiązany zawrzeć z osobą objętą polityką wynagrodzeń, będącą akcjonariuszem bądź udziałowcem domu maklerskiego, umowę, w której akcjonariusz albo udziałowiec zobowiąże się do niegłosowania osobiście, ani przez pełnomocnika, ani jako pełnomocnik innej osoby, przy podejmowaniu uchwał, o których mowa w ust. 2, nie później niż w terminie miesiąca od dnia powstania obowiązku zawarcia takiej umowy.

7. W przypadku gdy część lub całość zmiennych składników wynagrodzenia jest realizowana w formie instrumentów finansowych, dom maklerski może zastrzec, przy obliczaniu wartości zmiennych składników wynagrodzenia do celów obliczenia stosunku zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia, obniżenie wartości instrumentów finansowych z dnia przyznania zmiennego składnika wynagrodzenia o wielkość stanowiącą iloczyn ich wartości z tego dnia oraz stopy dyskontowej, obliczonej w sposób określony w załączniku do rozporządzenia, jeżeli:

- 1) warunki emisji tych instrumentów finansowych przewidują realizację świadczeń na rzecz ich posiadacza po upływie okresu co najmniej 5 lat od dnia przyznania wynagrodzenia oraz w zawartej umowie z osobą objętą polityką wynagrodzeń zapewniono wyłączenie zbywalności tych instrumentów przez okres co najmniej pięciu lat lub

- 2) instrumenty te wydawane są osobie uprawnionej po upływie co najmniej 5 lat od dnia przyznania wynagrodzenia oraz w zawartej umowie z osobą objętą polityką wynagrodzeń zapewniono wyłączenie zbywalności praw do wydania instrumentów finansowych

– z tym że dom maklerski może zastosować stopę dyskontową do nie więcej niż 25% wartości zmiennego składnika wynagrodzenia.

8. W przypadku gdy wynagrodzenie obejmuje gwarantowane zmienne składniki wynagrodzenia, mogą one być przyznane jedynie w momencie nawiązania stosunku pracy lub zawarcia innej umowy stanowiącej podstawę sprawowania funkcji i przysługują one jedynie w pierwszym roku zatrudnienia lub sprawowania funkcji.

9. Dom maklerski jest obowiązany zapewnić w regulaminie pracy, regulaminie wynagradzania, umowie o pracę lub w innej umowie stanowiącej podstawę sprawowania funkcji skuteczność realizacji polityki wynagrodzeń. Postanowienia regulaminu pracy, regulaminu wynagradzania, umowy o pracę lub innej umowy stanowiącej podstawę sprawowania funkcji zapewniają możliwość wstrzymania, ograniczenia, odmowy wypłaty lub realizacji zmiennych składników wynagrodzenia, w szczególności w przypadku gdyby osoby objęte polityką wynagrodzeń uczestniczyły w działaniach, których wynikiem były znaczne straty dla domu maklerskiego, lub gdyby osoby te były odpowiedzialne za takie działania lub nie spełniły odpowiednich standardów dotyczących kompetencji i reputacji. Postanowienia regulaminu pracy, regulaminu wynagradzania, umowy o pracę lub innej umowy stanowiącej podstawę sprawowania funkcji powinny być sformułowane w sposób uniemożliwiający unikanie obowiązków wynikających z polityki wynagrodzeń.

§ 33. W przypadku gdy dom maklerski korzysta z finansowego wsparcia pochodzącego ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1436), powinien przewidzieć w umowie o pracę lub innej umowie stanowiącej podstawę pełnienia funkcji możliwość:

- 1) obniżenia wysokości zmiennych składników wynagrodzeń do ustalonej procentowo wartości zysku netto, jeżeli jest zagrożone utrzymanie stabilnego poziomu funduszy własnych lub jest zagrożone terminowe wycofanie się z finansowego wsparcia pochodzącego ze środków publicznych;
- 2) restrukturyzacji wysokości wynagrodzeń w sposób zgodny z prawidłowym zarządzaniem ryzykiem i długoterminowym wzrostem dochodów domu maklerskiego, w szczególności obniżenia wynagrodzeń przysługujących zarządowi domu maklerskiego;
- 3) wypłacenia zarządowi zmiennych składników wynagrodzenia jedynie w wyjątkowych przypadkach.

Rozdział 7

Przepis przejściowy i końcowy

§ 34. Przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania do zmiennych składników wynagrodzeń należnych za rok 2016 oraz za lata poprzednie.

§ 35. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 28 kwietnia 2017 r.⁷⁾

Minister Rozwoju i Finansów: *wz. W. Janczyk*

⁷⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone:

- 1) rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2009 r. w sprawie przeprowadzania badania i oceny nadzorczej domów maklerskich (Dz. U. poz. 1596),
 - 2) rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2011 r. w sprawie zasad ustalania przez dom maklerski polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze (Dz. U. poz. 1569),
 - 3) rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banków powierniczych oraz warunków szacowania przez dom maklerski kapitału wewnętrznego (Dz. U. poz. 1072)
- które tracą moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. poz. 1513 oraz z 2016 r. poz. 996).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów
z dnia 25 kwietnia 2017 r. (poz. 856)

SPOSÓB OBLICZANIA STOPY DYSKONTOWEJ

Stopa dyskontowa, o której mowa w § 32 ust. 7 rozporządzenia, jest obliczana według wzoru:

$$D = \frac{1}{(1 + i + g + id)^{[n]}}$$

gdzie:

D – stopa dyskontowa,

i – stopa inflacji w danym państwie członkowskim lub państwie trzecim,

g – oprocentowanie obligacji skarbowych w krajach Unii Europejskiej – średnia unijna,

id – współczynnik motywacyjny wynikający z długoterminowego odroczenia,

n – liczba lat okresu nabywania uprawnień,

przy czym:

- 1) i – stopę inflacji w danym państwie członkowskim lub państwie trzecim stanowi wartość:
 - a) średniorocznej stopy zmian zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP) publikowanej przez Eurostat – w przypadku gdy wynagrodzenie ma być wypłacane w walucie emitowanej przez państwo członkowskie będące głównym krajem zatrudnienia danego pracownika,
 - b) oficjalnych danych statystycznych odpowiadających danym, o których mowa w lit. a, dostępnych dla kraju emitującego walutę, w której ma być wypłacane wynagrodzenie, albo wartość średniorocznej stopy zmian zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP) publikowanej przez Eurostat, mającej zastosowanie do państwa członkowskiego, w którym pracownik wykonuje zasadniczą część swoich obowiązków – w przypadku gdy wynagrodzenie ma być wypłacane w walucie emitowanej przez państwo trzecie lub przez państwo członkowskie inne niż państwo będące głównym krajem zatrudnienia danego pracownika,
 - c) średniorocznej stopy zmian zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP) publikowanej przez Eurostat dla państwa członkowskiego unijnej instytucji dominującej,
 - d) oficjalnych danych statystycznych odpowiadających średniorocznej stopie zmian zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP) publikowanej przez Eurostat dostępnych dla państwa trzeciego emitującego walutę albo wartość średniorocznej stopy zmian zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP) publikowanej przez Eurostat dla państwa członkowskiego unijnej instytucji dominującej – w przypadku gdy wynagrodzenie ma być wypłacone w walucie emitowanej przez państwo trzecie będące głównym krajem zatrudnienia danego pracownika,
 - e) średniorocznej stopy zmian zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP) publikowanej przez Eurostat dla państwa członkowskiego unijnej instytucji dominującej – w przypadku gdy głównym krajem zatrudnienia danego pracownika jest państwo trzecie, a wynagrodzenie ma być wypłacone w walucie emitowanej przez państwo członkowskie;
- 2) g – oprocentowanie obligacji skarbowych w krajach Unii Europejskiej – średnia unijna, stanowi wartość:
 - a) średniego oprocentowania dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej wyznaczonego na podstawie ogłaszanych przez Eurostat stóp oprocentowania długoterminowych obligacji skarbowych o terminie zapadalności co najmniej 10 lat – w przypadku gdy wynagrodzenie ma być wypłacane w walucie emitowanej przez państwo członkowskie,
 - b) równoważnych oficjalnych danych statystycznych dostępnych w odniesieniu do państwa emitującego walutę, w której ma być wypłacane wynagrodzenie, albo wartość średniego oprocentowania, o której mowa w lit. a – w przypadku gdy wynagrodzenie ma być wypłacane w walucie emitowanej przez państwo trzecie pracownikom przebywającym głównie poza państwami członkowskimi;

- 3) id – współczynnik motywacyjny wynikający z długoterminowego odroczenia oblicza się według wzoru:

$$\begin{array}{ll} id = 10\% & \text{dla } [n] = 5 \\ id = 10\% + 0,04n & \text{dla } [n] > 5 \end{array}$$

gdzie:

$[n]$ – liczba pełnych lat odroczenia zmiennego składnika wynagrodzenia,

n – liczba lat okresu nabywania uprawnień.